

zabludi, potrebno je da je stvar u vrijeme sklapanja ugovora individualizirana. U ovom slučaju toga nije bilo. Stranke su samo generički ugovorile robu. Individualizacija je nastupila tek kad je teret bio ukrcaan na brod. Prema tome kupac se ne može pozivati na zabludu kod sklapanja ugovora, nego samo na nepotpuno izvršenje ugovornih obveza od strane prodavaoca. Ovaj drugi prigovor daje mu načelno pravo da uskrati isplatu kupovnine, ali samo pod gore navedenim pretpostavkama. Sud međutim smatra da kupac nije uspio dokazati da prodavalac nije udovoljio svojoj obvezi. Zaista je utvrđeno da su neke kutije robe bile pokvarene, ali iz provedenog postupka nije se moglo steći uvjerenje da je i ostala roba imala takve mane, te da se nije pokvarila tokom puta, ili za vrijeme dugog ležanja na skladištu u tropskom kraju. Radi ovih razloga sud je stao na stajalište da je prodavalac u pravu, te je donio presudu kako je gore navedeno.

/DMF, 1963, str. 215/

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 30. III 1963.

Sté Belly Fils et Cie c/a Sté
d'importation et de commission

CIF kupoprodaja - Raskid ugovora radi promjene carinskih propisa - Pojam carinskog režima - Obijesno parničenje

Stranke su sklopile ugovor o kupoprodaji 20 tona kave iz Gvineje u Francusku. Kupac je u formularu ugovora strojem umetnuo klauzulu da će se ugovor raskinuti u slučaju promjene carinskog režima ili više sile. Prodavalac je na ovo pristao, i pravovaljanost klauzule među strankama nije sporna. Sporno je njeno značenje. Dok još nije bila dobavljena čitava ugovorna količina robe, francuska vlada je izdala naredbu prema kojoj je bilo potrebno da se za uvoz kave iz Gvineje dobije posebna dozvola. Dio tereta koji je prodavalac isporučio nakon ove naredbe, kupac je odbio preuzeti, ali ga je, zadržavajući pravo raskida ugovora, uskladištio na svom skladištu, nadajući se da će mu prodavalac, u primjerenom roku, pribaviti potrebnu dozvolu. Kako prodavalac to nije bio u stanju učiniti, kupac je odustao od ugovora.

Prodavalac tuži kupca za neknađu štete u razlici između ugovorene cijene i one koja je postignuta neknađnom prodajom robe trećim osobama. Kupac se svoje strane diže protutužbu za troškove uskladištenja.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a odbio protutužbu. Rješavajući tuženikovu žalbu apelacioni sud je preinačio prvostepenu presudu u dijelu koji se odnosi na tužbeni zahtjev, a potvrdio ju je u dijelu protutužbe. Među strankama je nesporno, kaže sud, da je nakon sklopljenog ugovora i dobave sporne količine kave francuska vlada izdala odnosnu naredbu. Sporno je međjutim da li je ona izmijenila carinski režim. Prvostepeni sud je stao na stajalište da nije, jer je uvoz kave iz Gvineje i dalje bio moguć, premda su novi propisi nalagali uvoznicima krajnju opreznost. Drugostepeni sud pojmu carinskog režima daje šire tumačenje. Pod tim režimom, prema stajalištu toga suda, treba obuhvatiti ne samo skup propisa o postupku i taksama, nego takodjer "razna pravila koja odredjuju uvjete prema kojima roba može biti uvezena ili izvezena". Budući da je ugovorna klauzula dala pravo kupcu da ne raskida ugovor u slučaju promjene carinskog režima, a kako je taj režim promijenjen, to je zahtjev prodavaočeve za naknadu štete neopravdan. Ni protutužbeni zahtjev nije osnovan. U postupku je utvrđeno da se kupac obvezao besplatno držati na svom skladištu spornu kavu dok se situacija ne riješi, pa mora udovoljiti ovoj svojoj obvezi. Sud napokon nije mogao steći uvjerenje da se prodavalac obijesno parničio, kako je to dokazivao kupac, jer svatko se može služiti sudskim postupkom za ostvarenje svojih prava.

/DMF, 1964, str. 33/

B.J.

TRGOVAČKI SUD, Dunquerque

Presuda od 14.II 1963.

Cie générale d'assurances
c/a Pierre Cryson

Spasavanje na moru - Spasavanje pomoću tegljenja - Naknada štete spasavaocu - Brod koji tegli kao spasilac, ima pravo na nagradu iako tegljeni brod nije dotegljen u luku nego u njenu blizinu - Spaseni brod je dužen nadoknaditi štetu brodu koji spasava, ako je šteta pretrpljena u operaciji spasavanja bez obzira na krivnju broda u opasnosti

Ribarskom brodu Saint-Alain zaplela se mreža oko vijka i učinila ga nesposobnim za manevriranje, pa je zatražio pomoć. U pomoć mu je pritekao ribarski brod Nos-Enfants, koji ga je preuzeo u tegljenje. Na udaljenosti od 22 milje od luke Dunquerque brod koji je teglio naišao je na jednu podrtinu, te ga je posada morala napustiti. Osiguratelji su nadoknadili štetu, pa tuže vlasnika broda Saint-Alain za na-